

Actieplan 2017 werk & participatie:

Bijstellingen ten opzichte van uitvoeringsplan 2015 – 2018

Aanleiding

De arbeidsmarkt verandert voortdurend en de landelijke regelgeving op het gebied van werk & participatie wordt nogal eens bijgesteld. Dat vraagt van het sociaal team; onderdeel werk & participatie voortdurend om het aanpassen/verbeteren van de werkwijze. Dat geldt ook voor de invoering van de integrale aanpak binnen het sociaal domein. Voor werk & participatie is het van belang dat wij een forse overschrijding op inkomensdeel (bijstandsuitgaven) hebben. Om voor de vangnetuitkering 2017 van het Rijk in aanmerking te komen, is een verantwoording over beleid en uitvoering van werk & participatie nodig en het nemen van maatregelen die leiden tot tekortreductie. Bij de behandeling van de aanvraag vangnetuitkering 2016 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen met de vraag om meer verantwoording en het verbeteren van de werkwijze.

De Uitwerking motie "Zienswijze aanpak tekort BUIG 2016" bevat de analyse van het Renkumse bijstandsbestand, de vergelijking met landelijke cijfers en omliggende gemeenten. De uitwerking geeft ook inzicht in de wijze waarop effectiviteit gemeten wordt, welke factoren een rol spelen en welke maatregelen op basis van landelijk wetenschappelijk onderzoek als effectief beschouwd worden. Het actieplan is onderdeel van de Uitwerking motie "Zienswijze aanpak tekort BUIG 2016" en geeft inhoud aan de aanvullende maatregelen van gemeente Renkum voor 2017 en 2018 (blz. 12). Het is een Renkumse vertaling van de meest effectieve keuzes. Het is de opmaat naar een nieuw op te stellen uitvoeringsplan.

Aanpak

In 2016 hebben wij de inwoners die een bijstandsuitkering ontvangen geanalyseerd en ingedeeld in doelgroepen zoals in het uitvoeringsplan is vastgelegd. Iedere groep krijgt maatwerkdienstverlening door consultants met een specifieke aanpak. Met dit actieplan willen wij deze werkwijze verder verbeteren op met name effectiviteit. Als input hebben wij gebruik gemaakt van de onderstaande bronnen:

- 1 Brainstorm met uitvoeringsteam naar ervaringen, behoeften en signalen, ideeën
- 2 Literatuur; Benchmark 2016, Divosa
Van budget naar besteding, Atlas voor gemeenten
10 jaar WWB en bijstandswijzer 2016, Atlas voor gemeenten
UWV Kennisverslag Gedragsbeïnvloeding, juli 2017
Maatregelen om beroep op bijstand terug te dringen, Divosa
Einde WW, instroom bijstand beperken, UWV
- 3 effectieve maatregelen die gemeenten in de regio hebben getroffen
- 4 Analyse door arbeidsmarktadviseur Roland Keiren van UWV van Renkumse bevolkingsopbouw, arbeidsparticipatie, werkloosheidscijfers.

Beschikbaar budget

Voor de uitvoering van werk & participatie stelt het Rijk het budget Re-integratie beschikbaar als onderdeel van het budget sociaal domein. Het uitvoeringsplan is gebaseerd op de volledige beschikbaarheid van dit budget, voor 2017 €971.000 en voor 2018 €1.058.949.

Wij voeren het actieplan uit binnen het beschikbare budget.

Wanneer de bijstandsuitgaven binnen het eigen risico van 8,75% van het budget blijven, heeft een extra effectieve investering een direct positief effect op de gemeentelijke begroting. In Renkum hadden wij in 2016 een overschrijding van 12,6%.

1 Omstandigheden van het uitvoeringsteam

Basis voor het begeleiden van inwoners met een bijstandsuitkering is het team consultants Werk & participatie en consultants Inkomen binnen het Sociaal team. De omstandigheden van het team, het vakmanschap in combinatie met een passend instrumentarium bepalen voor een gedeelte de effectiviteit van de uitvoering.

Uit de bovenstaande landelijke onderzoeken blijkt dat reorganisaties tot plotselinge schommelingen in de prestaties op het gebied van bestandsbeheersing van gemeenten kunnen leiden. Ook onrust op de werkvloer en te hoge werkdruk zorgen voor minder goede resultaten.

Voor goede prestaties is een stabiel team nodig dat functioneert in een stabiele omgeving waarin consultants in verhouding veel autonomie hebben. Gemeenten die meer samenwerken met stakeholders zoals UWV, werkgevers en onderwijsinstellingen leveren betere prestaties. Ook worden betere prestaties in verband gebracht met goede regionale samenwerking.

Het uitvoeringsteam in Renkum krijgt steeds meer vorm, na een onrustig 2016. Sinds 2017 is de bezetting en aansturing beter op orde. Er kunnen verbeteringen aangebracht worden door meer te werken met een vaste bezetting van consultants. Op het gebied van werk & participatie werken wij samen met regio FoodValley, (regionaal) scholennetwerk, samenwerkingspartners, diverse opleiders, inhuur van trainers.

Actiepunt: 100% bezetting van consultants Werk&participatie en Inkomen vanaf september 2017 t/m 2018 met zoveel mogelijk medewerkers in (vaste) dienst van de gemeente. Voor consultants een opleidingsprogramma vakmanschap beschikbaar stellen d.m.v. opleidingsbudget.

Doel: instroombeperkend en uitstroombevorderend

Gereed formatie: 1 september 2017, vraagt continu aandacht

Gereed opleidingsprogramma: 1 december 2017

Gereed opleidingsprogramma afgerond: 1 juli 2018

2 Aanpassing prioriteiten

In 2015 hebben wij de eerste prioriteit gelegd bij de integrale aanpak die voorafgaat aan het vervolgtraject arbeidsmarktondersteuning, vervolgens werkgeversdienstverlening en dienstverlening aan middengroep die ondersteuning nodig heeft om aan het werk te komen (blz. 8 Uitvoeringsplan).

Medio 2016 hebben wij de prioriteit al verlegd naar de groep Kansrijken op de arbeidsmarkt om de uitstroomresultaten te verbeteren. Focussen op kansrijken blijkt een effectieve strategie. Dit hebben wij in Renkum al ingericht sinds ervaringen met Randstad Samenwerking. Wij hebben een Matchteam van 2 consultants die voortdurend de circa 100 kansrijkste inwoners met een bijstandsuitkering begeleidt en matcht op vacatures in samenwerking met WSP.

Aanpak: veel klantcontact, inzet op controle van verplichtingen, goede begeleiding, korte cursussen, groepsaanpak.

3 Streng aan de poort van het sociaal team

Voorkomen dat inwoners bijstandsafhankelijk worden draagt bij aan zelfredzaamheid en past binnen een integrale aanpak. Voorbeelden uit het land laten zien dat het gebruik van de zoekperiode van 4 weken goede resultaten oplevert wanneer mensen tijdens deze periode positieve aandacht krijgen met passende dienstverlening zoals geschikte workshops.

Circa 20% van de mensen die een bijstandsuitkering aanvraagt, heeft daarvoor de maximale periode van WW bereikt. In samenwerking met het UWV zijn er mogelijkheden om instroom in de bijstand te beperken. Op dit moment werken in arbeidsmarktregio FoodValley het WSP, het UWV en gemeente Veendam samen bij wijze van proef om te kijken wat de opbrengst is en wat het kost aan inspanning van alle betrokken partijen. Resultaten worden na de zomervakantie bekend en dan wordt besloten of dit een werkwijze voor de hele regio kan worden.

Actiepunt: werkinstructie schrijven en dienstverlening voor 4 weken zoekperiode vormgeven voor inwoners die een verzoek indienen voor inkomensondersteuning. Ingrediënten: aandacht van consultant (vitamine A), maatwerkdienstverlening, uitleg en handhaving van rechten en plichten. Voor dienstverlening nagaan of wij dit in samenwerking met WSP of buurgemeente kunnen vormgeven.

Doel: instroombepkend

Gereed werkinstructie: 1 december 2017

Gereed dienstverlening vormgeven: 1 februari 2018

Gereed mogelijkheden regionale samenwerking met UWV: 1 december 2017

4 Actieve dienstverlening aan het begin van de bijstandsperiode

Inwoners direct bij de start van een bijstandsuitkering actieve dienstverlening bieden, inclusief handhaving en sancties, is effectief. Regelmatig contact en maatwerkondersteuning levert de grootste kans op het vinden van werk op en draagt bij aan het beperken van het niet nakomen van verplichtingen (vitamine A en kans op sanctie).

Actiepunt: werkwijze werkverdeling, direct een plan van aanpak in aansluiting op intake.

Doel: uitstroombevorderend

Gereed: 1 december 2017

5 Stimuleren van deeltijd arbeid

In Renkum is het stimuleren van deeltijdarbeid al een strategie sinds 2015. Voor inwoners is deeltijd arbeid vaak een opstap naar een arbeidscontract van een grotere omvang en het draagt bij aan de kostenbesparing. Medio 2017 is 16% van de bijstandsuitkeringen een aanvulling op inkomen uit deeltijd arbeid. Wij werken samen met werkgevers die deeltijdwerk aanbieden, o.a. Noot (nu Pertax) en Buurtdiensten. Voor inwoners levert de inkomstenverrekening soms tot problemen en onduidelijkheden. Ook parttime ondernemen blijkt een goede wijze als opstap naar betaald werk. Wij geven een beperkte groep inwoners hier toestemming voor. Wij willen de mogelijkheden onderzoeken om parttime ondernemen voor alle doelgroepen mogelijk te maken.

Actiepunt: onderzoek en voorstel doen naar vereenvoudiging van inkomstenverrekening die bijdraagt aan de doelstelling "stimuleren van deeltijd arbeid".

Doel: kostenbesparend en uitstroombevorderend

Gereed onderzoek: 1 november 2017

Gereed nieuwe werkwijze: 1 maart 2018

Actiepunt: onderzoek en voorstel doen naar verruiming doelgroep parttime ondernemen.
Doel: kostenbesparend en uitstroombevorderend
Gereed onderzoek: 1 maart 2018
Gereed nieuwe werkwijze: 1 juni 2018

6 Maatwerk en focus

Maatwerk en focus van de uitvoering draagt bij aan betere resultaten voor inwoners en gemeente. In Renkum hebben wij deze strategie ingezet met onze doelgroepenaanpak voor de 4 groepen (kansrijken, arbeidsactivering, banenafsprak en Zorg&participatie). Wij hebben consultants met verschillende aandachtsvelden/specialismen.

In 2017 en 2018 is er extra aandacht en budget voor de integratie van de nieuwe groep statushouders.

Consultanten geven aan dat zij een gecoördineerd aanbod van werkervaringsplekken in het instrumentarium van onze gemeente missen. Er wordt nu ongestructureerd gebruik gemaakt van werkervaringsplekken bij ondernemers en organisaties in onze gemeente. Het ontbreekt de consultants aan overzicht, inzicht in het type werkplek en tijd om contacten te onderhouden om de mogelijkheden van werkervaringsplekken effectief te benutten. In gemeente Wageningen blijkt dit een effectief instrument te zijn waardoor een aantal inwoners betaald werk hebben gevonden.

Uitgangspunt voor alle trajecten/plannen van aanpak is dat het geen langdurige trajecten zijn (lockin-effect). Max 6 maanden. Daarna beoordeelt de consultant de situatie opnieuw.

Actiepunt: Voldoende passende instrumenten overzichtelijk beschikbaar in overzicht zodat consultants voldoende ondersteund zijn zodat zij op basis van vakmanschap maatwerk kunnen leveren.
Doel: uitstroombevorderend
Gereed: 1 januari 2018

Actiepunt: invoeren Focusvacatures: veelgevraagde vacatures met korte beroepsgerichte scholing aanbieden (voor specifieke groepen). Navraag doen of hier Foodvalleybreed belangstelling voor is.
Doel: instroombeperkend en uitstroombevorderend
Gereed lokaal: 1 maart 2018
Gereed regionale vraag: 1 januari 2018

Actiepunt: Voor 1 september 2018 voor structureel tenminste 75 mensen met een bijstandsuitkering een werkervaringsplek organiseren.
Doel: uitstroombevorderend
Gereed plan van aanpak: 1 oktober 2017
Gereed implementatie/formatie: 1 november 2017
Gereed: 1 september 2018